

UITGANGSPUNTEN en kaders bij het vergadermodel

Uitgangspunt van het huidige model

Informatievoorziening, meningsvorming en debat/besluitvorming worden uit elkaar gehaald en in verschillende vergaderingen behandeld.

In het stelsel worden drie stappen (BOB) in het beslisproces onderscheiden:

1. **Beleidsinformatie:** (informatievoorziening en wellicht eerste meningsvorming) tijdens presentatie en informatiebijeenkomsten, maar ook in de raadscommissie
2. **Opinievorming:** tijdens de sessies van de raadscommissie
3. **Besluitvorming:** tijdens de raadscommissie en uiteindelijk indien nodig in de raadsvergadering.

	beleids-		opinie-		besluit-	
	informatie		vorming		vorming	
Info / Pres						
Commissie						
Raad						

Niet elk voorstel hoeft elke stap te doorlopen. Hoe een stuk wordt behandeld en op welke termijn is vooral afhankelijk van de aard van een voorstel. Het presidium beslist over de wijze van behandeling van een voorstel. Een technisch getint stuk kan zonder voorbereidend overleg en zonder debat direct worden geagendeerd voor besluitvorming. Aan een gecompliceerd voorstel dat politiek gevoelig ligt, besteedt de raad misschien juist twee keer aandacht in een voorbereidend overleg, voordat het voor een debat in een vergadering komt.

Het stelsel dient zich te onderscheiden door een grote flexibiliteit, zodat stukken voorbereid en besproken kunnen worden op de wijze die ervoor nodig is.

Kaders

Beschikbaar komen van de stukken:

- Niet op vrijdag, een of meerdere weekenden tussen vergadering en ontvangst
- Minimaal 12 dagen vóór raad en commissie
- Gevraagde informatie / aanvullende informatie 7 dagen voor vergadering
- Presidium heeft agenderende rol
- Na commissie voldoende tijd om stukken nog voor de raad te kunnen aanpassen of aanvullen
- Zo snel mogelijk ná een BW vergadering
- Voor de postbezorging: aanleveren voor 13.00 uur.

Conclusie: komen in aanmerking een woensdag of donderdag.

Wensen van de raadsleden:

- Nooit op vrijdag, zo mogelijk ook de woensdag vrij houden.
- Spreiding van de werkdruk, zeker voor de kleinere fracties
- Duaal werken, kaderstelling, vraagt meer tijd om standpunt van het college te kunnen beïnvloeden.
- Meer commitment van coalitiepartijen met programma en college vergt meer tijd voor overleg.
- Een sterke oppositie vergt meer tijd voor overleg.
- Tijd vrij hebben om de oren te luisteren te kunnen leggen in de samenleving.

Wensen van de griffie:

- Niet te veel avondvergaderingen achter elkaar in een week
- Spreiding van de werkdruk
- Voldoende tijd voor controle van de werkzaamheden en het verbeteren van de kwaliteit van de stukken
- Elke dag bereikbaar zijn vraagt om voldoende mogelijkheden voor parttime banen.

Wensen uit de samenleving:

- Vast patroon
- Tijdige informatievoorziening over agenda en inhoud
- Duidelijkheid over wat waar en wanneer besproken wordt en het doel van de bespreking.
- Welke inbreng men kan leveren.

Conclusie: alle vergaderingen plannen op een dinsdag of donderdag. Maandag is beschikbaar voor fractievergaderingen. Meer tijd vrij maken voor overleg en luisteren.

Voorstel tot aanpassingen van het vergadermodel

Vergadercyclus.

Voorstel om over te gaan van een maandelijks cyclus naar een 5 weken cyclus. Er ontstaat meer tijd om op de inbreng van commissies en fracties in te gaan. Er is meer tijd voor uitloop en inpassen extra wensen voor kaderstelling, informatie etc. Er is een vrije week voor contacten met de samenleving.

Uitwerking: januari – juni: 26 weken: 5 raadsvergaderingen plus Perspectief nota.

september – december: 15 weken: 3 raadsvergaderingen plus begroting (+1)

Presidium (5e week)

- één weekeinde tussen vergadering en ontvangst stukken.
- na een BW vergadering
- uiterlijk 1 dag voor verzending stukken naar de commissies

Conclusie: vergaderen op dinsdagavond.

Informatie en presentatie bijeenkomsten (1e week)

Op de donderdag, de uitloop van de raad is op de dinsdag. Zo mogelijk twee onderwerpen per bijeenkomst. Bij eenmaal per maand is er wellicht te weinig tijd. Uitkomst kan bieden soms parallelle sessies toe te staan of uit te wijken naar de 3^e week.

Commissievergaderingen (2^e week)

Op de dinsdag en donderdag, waarbij de nadruk op de donderdag ligt. Uitloop op de dinsdag erna (3^e week), waardoor er meer tijd is om op wensen uit de commissies in te gaan.

Maandag voorafgaand: fracties vergaderen.

Adhoc Bestemmingsplannen (2^e week)

Op de dinsdag, waarbij een parallelle bijeenkomst met een andere commissie mogelijk is bij overvolle agenda's. Uitloop de dinsdag erna (3^e week)

Tijdelijke gemeentehuis (3^e week)

Op de donderdag. Aangezien de raad 'pas' in de 5^e week vergadert kan dit.

Naar de samenleving (4^e week).

Fracties vullen dit zelf in, de informatie bijeenkomsten in de eerste week zijn gezamenlijk.

Raadsvergadering (5^e week)

Voorstel op de donderdag, daardoor meer tijd tussen fractieberaad en raadsvergadering. Ook het college krijgt meer voorbereidingstijd om op de inbreng van de raadscommissies en fracties te reageren. Maandag voorafgaand: fracties vergaderen.

Commissie van Onderzoek (3^e of 4^e week)

- een weekeinde tussen vergadering en ontvangst stukken.
- commissie bepaalt zelf dag en agenda

Conclusie: vergaderdag afhankelijk van de leden. Gezien de invulling van de maandag en de dinsdag, voorkeur voor de donderdag, niet in de week van de commissies en raad.

Commissiestructuur.

Commissies:

- Twee weekenden tussen vergadering en ontvangst stukken.
- Minimaal twee weken tussen commissie en raad
- Hoe meer vakcommissies hoe meer er tijd gaat zitten in algemeen spreekrecht, informatie uit het college, vaststellen agenda en verslagen (30 tot 40 minuten per vergadering).

Vakcommissies of algemene raadscommissie (ARC).

De ARC structuur biedt vrijheid voor raads- en burgercommissieleden om hun tijd in te delen en te kiezen voor onderwerpen waarvoor zij zich willen inzetten.

De tijdsaanduiding van het begin en einde van het agendapunt biedt houvast voor belangstellenden. Het geeft ook enige gezonde druk op de vergaderdiscipline. Iedereen kan zich door iedereen laten 'vervangen'.

In de vakcommissiestructuur gaat veel tijd zitten in interne werkzaamheden. Bij de ARC is dat geclusterd. Nuttig is om af te spreken dat de vaste leden zich door iedereen kan laten vervangen (per fractie). Gezien het aantal vakcommissie (drie t.o.v. van een ARC) zijn parallelle vergaderingen noodzakelijk. Moeilijk voor kleinere fracties en een plicht om zich alleen met de eigen onderwerpen bezig te houden.

Voorstel: De waarde van de vakcommissies met betrekking tot het opbouwen van specialisme en betrokkenheid, inbouwen in de ARC, door een verbeterde **clustering**.

Clustering:

Op basis van de begrotingsopzet. De portefeuilleverdeling maakt het er niet eenvoudiger op.

Mens en samenleving (sessie A)

2. Samenleving incl. wijkgericht werken (1), cultuur (6)

6. Economie, toerisme en cultuur

E. Verbonden partijen

Met name in deze cluster, is er behoefte aan kaderstelling door en richting gevende uitspraken van commissie en raad, voordat er tot concrete besluitvorming over gegaan kan worden. Ook is er hier (minder formele regelgeving) meer behoefte aan voortgangsinformatie om tijdig te kunnen bijsturen.

Voorstel vaste agendering: in de even maanden wordt in het tweede deel van sessie A een vast punt van 1,0 uur geagendeerd: kaderstelling en voortgang maatschappelijke onderwerpen. Dit agendapunt wordt vooraf en voor een langere termijn door de ARC en de portefeuillehouder ingevuld. De systematiek van het tijdig richten van agendaverzoeken aan het presidium wordt daarbij in acht genomen.

Ontwikkeling en beheer openbare ruimte (sessie B)

4. Ontwikkeling openbare ruimte

5. Beheer openbare ruimte

B. Onderhoud kapitaalgoederen

F. Grondbeleid

Bestuur en middelen (op basis van onderwerp en tijdsbeslag, verdelen over A en B)

1. Inwoners en bestuur, incl. handhaving (5)

3. Dienstverlening

7. Middelen.

A. Weerstandsvermogen

C. Financiering.

- D. Bedrijfsvoering
- G. Lokale heffingen

Er kan altijd nog eens dieper op de clustering ingegaan worden, per programmaonderdeel, mede in relatie tot de portefeuillevordering en het te verwachten tijdsbeslag.

Planning.

Uit discussies, in met name het presidium, is ook naar voren gekomen dat een adequate bestuurlijke planning ontbreekt, wat zeker tot onregelmatigheden in de werkzaamheden van de ARC leidt. Bij een goede planning, die dan ook gehaald wordt, is er een betere spreiding van onderwerpen in de tijd mogelijk. Het principe vol = vol bij de agendering van ARC en raad, zal toch meer leidend moeten zijn voor de organisatie. Het presidium moet staan op kwartaal planningen.

Voorstel planning. Er dienen kwartaalplanningen van het college te komen van te behandelen onderwerpen in de commissies.

Kwaliteitsslag.

Verbeteren vergaderdiscipline.

De vergaderdiscipline staat of valt met de houding van de voorzitter als de deelnemers aan de vergadering.

Voorstel cursussen. Verplichte cursus ‘slagvaardig voorzitten’ van de voorzitters. Anderen zijn natuurlijk ook welkom. Aanbieden van een cursus politieke debatvaardigheden voor raads- en commissieleden.

Voorstel gebruik documenten.

De voorzitters en de deelnemers aan de commissies nemen het afhandelingsvoorstel als leidraad bij de bespreking van de onderwerpen. Toegevoegd zal worden ‘wat’ er van de commissie gevraagd wordt: beleidsontwikkeling (kaderstelling), opinievorming of besluitvorming. Vaak zal het een mengvorm zijn. De wijze van bespreken, de vorm van de bespreking hangt hier van af.

Verbeteren kwaliteit van de stukken.

Dit onderwerp zal regelmatig besproken gaan worden in het reguliere overleg van burgemeester, griffier en secretaris. Een raadsvoorstel dient, zonder bijlagen en dergelijke, duidelijk te maken waar het over gaat en wat er van het raadslid gevraagd wordt. Raadsbesluiten dienen duidelijk, expliciet en evalueerbaar te zijn. Er is hierin verbetering zichtbaar, maar het kan beter. Met name het grote aantal bijlagen (en dan nog omvangrijk ook) moet naar beneden.

Diversen.

Aanvangstijd 19.30 uur wordt toch als publieksvriendelijker ervaren. Voor 21.30 dienen de publieksonderwerpen afgerond te zijn. En raadsleden krijgen een vergoeding voor hun raadswerk.

Stemmingen in de raad:

Gemeentebelangen stelt voor eerst over alle bespreekstukken te discussiëren, daarna te schorsen voor fractieberaad en overleg tussen fracties, daarna alle stemmingen te houden.

Advies: niet overnemen. Voor betrokkenen en geïnteresseerden verloopt de besluitvorming niet transparant en men moet tot het einde de vergadering uitzitten. Ook voor de raadsleden is de directe verbinding tussen meningvorming, discussie en besluitvorming niet meer aanwezig. Uitloop van raadsvergaderingen zullen eerder regel dan uitzondering zijn.

Beslispunten

Naast het vergadermodel zijn er nog onderwerpen waarover een uitspraak gedaan moet worden: de aanvangstijd, de stemmingen in de raad, aanbevelingen uit de evaluatie, bevoegdheden burgercommissieleden.

Aanvangstijd: 19.30 uur of 20.00 uur, voor alle vergaderingen of per soort vergadering

Vergaderdag raad: dinsdag behouden of overgaan naar de donderdag.

Vergadercyclus: maandelijks of overgaan tot een 5 weken cyclus

Commissiestructuur: de ARC structuur met parallelle sessies formaliseren of teruggaan naar de vakcommissiestructuur

Clustering: zoals voorgesteld of anders (deze kan zowel toegepast worden op beide structuren)

Aanbevelingen: de onderstaande aanbevelingen overnemen:

- Verbetering van de agendaverzoeken en daardoor de afhandelingsvoorstellen, zal leiden tot het verbeteren van de insteek voor de discussies in de raadscommissie.
- Er dient bij besluitvorming in de ARC meer aandacht gegeven te worden aan het aangeven welke (politieke) discussies overblijven voor bespreking in de raad.
- Een verbetering van de politieke coördinatie in de raadscommissie en voorafgaand aan de raad, door de maandag voor commissies en raad allen fractieberaad te houden.
- Fracties maken meer gebruik van de mogelijkheid zelf te agenderen.
- Gezien de verdeling tussen spreekrecht en de behandeling van de plannen in de Ad-hoc commissie Bestemmingsplannen dient de structuur van deze vergadering nader bekeken te worden, mede gezien in het licht van de ter inzage legging, inspraak en recht van bezwaar.
- Fracties spreken zich uit over een (gezamenlijk) spreekuur tijdens de algemene raadscommissie.
- Om de papierstroom in te dammen kan een systeem van abonneren per aandachtsgebied (zie clustering) ingevoerd worden, waarbij overige stukken die men wil inzien, in de raadskamer geprint danwel gekopieerd kunnen worden, door de commissieleden zelf of op verzoek.
- Bevoegdheden burgercommissieleden: zij hebben niet de eed of belofte afgelegd en hoeven zelfs niet meer op de kandidatenlijst te staan. Zij kunnen daardoor niet de vertrouwelijke vergaderingen bijwonen en dergelijke stukken ontvangen
- maximaal drie burgercommissieleden per fractie

Bijlagen:

Uitwerking 5 maanden cyclus fictief 2010

Uitwerking initiatiefvoorstel GBB

Vergelijking modellen

Ton Kooiman, griffier

Bergen, 1 april 2010